

Szerkesztőség

Arad, Acsév-palota.

Kiadóhivatal:

g. útv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — — 360 Lei.

Fél évre — — — 180 Lei.

Negyed évre — — — 90 Lei.

Havonta — — — 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Utolsó nemzedék.

H. G. Weiss, a szocialista meggyőződésében ritka agilitású és tollu angol író egy kulturankéton — amelyet az a kérdés dominált, hogy mi lesz az európai kultúrával — minden habozás nélkül azt felelte: *el fog pusztulni*. Elvesz ebben a nagy és förtelmes kataliznában, amely manapság hatalmasodik el legerőteljesebben Európában. Weiss szocialista író, aki világnézetében túlközel áll a marxizmushoz: jóslása az európai kultúra jövőjéről tehát, azt mondhatnók programszerű beszéd, szocialista jóslás, politikailag a proletárfronthoz tartozó olyan ember jóvendőlése csupán, akinek ezt a tragikus feleletét csak azért illik komolyan venni, mert Weiss nem az intellektus, aki mindenkor jól meg nem gondolja azt, amit ki mond. Konzervatív felfogásokról híres tudósok, kulturkritikusok vannak együtt meggyőződésben Weissel, aki ha nem is az angol író nyíltságával és határozottságával szögezik fe ezt a felfogásukat — kétségeikben, hitlenségeikben vele vannak Európa kultúrájának jövőjét illető véleményükkel.

Európa kultúrája tehát el fog pusztulni és ez a pusztulási processzus már túl is van a kezdő periódusokon. Hogy igaz-e ez, hogy bekövetkezik-e a jóvendülés, ez ma még lehet vitakérdés, de hogy az európai kulturerők a romlás szélén vannak: ezt ma már nem lehet letagadni. Akik csak egy kis önállósággal és tiszta szemmel robotolják le a napokat Európa földjén — azoknak igazat kell adni ebben a kérdésben Weissnek, igazat kell adni szó nélkül. Pusztul, romlik ma a kultúrlet a kontinensen, aminthogy pusztul, romlik Európában az ipar, a gazdaság és az emberélet is. Az anyagi süllyedéssel ma együttjár a szellemi hanyatlás is: ez annyira kétségtelenül igaz, hogy ezen már nem szabad fönakadni, ezen már csak elbusulni lehet annak, akinek van még köze a pusztuló Európához...

Ezer jel — fűben, fában, kőben, gondolatban, lázadásban és felmozdulásban — figyelmeztet arra: az utolsó nemzedéke vagyunk világrendünknek, az utolsó generáció abban a történelemben, amit mi legújabb kornak nevezünk: a technika csodáival s a

tökehalmozódások s munkanyomorok elefantiázisával mértünk fel. Mi vagyunk magvában szakadt fiatal a dushajtású elődöknek, akik csak vissza nézni tudunk vérfüggönyön át a mult virágos rétjeire, áldott lankáira, játékos báránylehőire, de magunk előtt nem látunk semmit. Minél reménytelenebb a magtalanságunk, annál jobban ragaszkodunk a mult emlékeihez. Mit tudunk átmenteni régi világunkból az újba? Öröm marad-e, ami öröm volt, a multak bá nati szomorítandó fogják-e az új világok vándorát. Mit vinnénk magunkkal régi világunkból, ha mint Noé átevezhetnénk az idők özönén? Semmit sem tudunk, csak kérdeznünk. Örökké változatlanok maradnak a kérdések és örökké rövid életűek a feleletek. Ma még csak azt tudjuk, hogy a gyermekeink nem azokon az utakon fognak járni, amelyeken mi elbuktunk, nem azokat a dalokat fognak énekelni, amik kárdatlan hullottak ki a mi szánkából, nem azt a harcot fognak harcolni, aminek mi rokkantjai vagyunk. De mi csak a pusztulást látjuk előre, az építést nem. Jóslni tudunk, mint az ószövetség profétái, de nem lát

Amiről nem beszélnek.

(Parlagon heverő érzések).

Nem tudom már, melyik francia író állapítja meg, hogy a házasság az egymáshoz nem illő emberek találkozás. Akik egy életet élnek itt együtt, holott ha nem lennének házastársak, talán egy napig sem bírnák egymást. Együtt élnek — bár idegenek egymáshoz. Együtt élnek — mert társadalmi konvenciók láncolják egymáshoz őket. Együtt élnek — egymás érzelmeitől távol. Azokat nem sokan becsülvé s azok viszonzása nélkül.

A házasság intézménye szent; mivel az imakönyv is annak nevezi. A házasság intézménye helyes, mert a közvélemény is annak tartja. A házasság intézménye szükséges, mert ma legalább még senki sem tud jobbat nélni. Ha pedig egy intézmény szent, helyes és szükséges is, — természetes, hogy rengeteg boldogtalanság származhatik belőle.

A házasság a nemzetfentartó, a társadalmat megalapozó tücsök-emberek intézménye. Általánosító és kérielhetetlen. Egyforma mértékű szabó öreg, fiatal, szép, csu-

juk előre — vak vértések, süket dalmokok, őrjöngő Kassandrák — nem látjuk előre fenséges alakját annak az új Messiásnak, ki pusztuló világunk romjaiból, széthulló hitünk förmelékeiből fölépíti a boldogabb emberiség új világát.

Mégis, lehet, öncsalás az egész. Az emberiségnek nagyszerű korszakai voltak, kultúrát iveltek fölfelé, művészetek és tudományok csillogtak a sarkcsillag fényében

Kastélyt vettek Hátszegen Berthelot tábornoknak

(Constantinescu miniszter és Piso Pompiliu képviselőházi alelnök Aradon. — Az alelnök nyilatkozik az Aradi Közlönynek.)

Tegnap este automobilon Aradra érkeztek Constantinescu földművelésügyi miniszter és Piso Pompiliu képviselőházi alelnök, Brád országgyűlési képviselője. A miniszter ma reggel tovább utazott Bucurestibe, Piso képviselőházi alelnök pedig látogatást tett Georghescu János prefektusnál és dr. Robu János főpolgármesternél. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott a képviselőházi alelnökkel, aki elmondotta, hogy Constantinescu miniszterrel az országgyűlés megbízásából Brádra szándékozik utazni, hogy

és amikor a legpompázatosabb volt az élet, egy pillanat alatt észszeomlott minden. Madách Rómája éppugy lehetett utolsó nemzedék, mint mi. Az európai kulturerők bomlása valóban pusztulást jelent, de a történelem bizonyítja, hogy az utolsó nemzedék után még mindig jöhet egy újabb, egészségesebb sarjadék virulhat ki. A Messiástól függ, akít várunk...

a környéken egy megfelelő birtokot és Kastélyt vásároljon Berthelot francia generális részére, akif a képviselőház nyaralni hív Romániába. A rossz ut miatt azonban nem választották a rövidebb utat és így Aradon keresztül kellett továbbmennük. Utközben Hátszeg környékén egy alkalmas birtokot találtak kastéllyal együtt, amelyet megvásároltak Berthelot tábornok részére. — Politikai háttérre nincs az itteni tartózkodásomnak, — mondotta a képviselőházi alelnök, s így politikai nyilatkozatot nem tehetek, csak annyit

nya, gazdag, szegény, tanult, műveletlen, szelid, durva, okos és hülye emberek számára egyképpen. Lloyd George-nak ugyanazt írja elő, amit a bucuresti utcaseprőnek; Mrs. Pankhurst-nek ugyanazt, mint a legkörvilvagyottabb monda ne asszonyoknak. Egyformán értékeik őket; egyforma magasan, vagy egyforma mélyen s egyforma jogokat biztosítván nekik, őket egyforma kalickába zárja.

A házasság intézménye szükséges. Szükséges jó és szükséges rossz. Ez izlés dolga s a legtöbb embernek rossz az izlése. De a legrosszabb házasság is megjavulhat, viszont elromolhatik még a legjobb házasság is. Mert minden elvisehető házasság (jó és rossz egyképpen) csap egy alap gondolatot épülhet fel: a megértés gondolatán. Ha két ember kölcsönös méltányossággal tiszteli egymás egyéni életét.

Az érzések, gondolatok, vágyak és kívánságok differenciálódása a mai társadalom majd minden tagját egyénekké neveli. Iskola, otthon, társaság, minden ennek az egyéni ballaszt-nak kifejtésére törekszik. Néhány évti-

zed előtt a nő élet még csak egy célt ismert: a férjhezmenést. A legatacsonyabbtól fel a legmagasabbig csupán ezt az egyet. De a férfi életének is talán ez volt a legkiemelkedőbb eseménye. Ma a nőben is, akár csak a férfiban ébrednek egyéni célkitűzések. Hivatás vagy szeszély; komoly munka vagy mondainkedés. A házasságot pedig mind kevesebben tekintik életbe vágó eseménynek. Azelőtt a házasság két személyiség megszűnését jelentette. Helyükbe egy házaspár lépett. „Itt voltak a Kovácsék”. „A Szabó-házaspár jön hozzánk”. „Színházba megyünk Kelemenékkal”. Ma a házasság csak a két egyén megváltozott anyakönyvi bejegyzéseit jelenti. „Láttam Kovácsnét az urával”, „Szabó volt itt a feleségével”. Az egyén, ha egymáshoz kötöten is, de továbbra is megmarad egyénekké.

Ma minden ember egyéniség. Ha akaratban, tehetségben, cselekvésben nem is az, érzéseiben annál inkább. Mindenki a saját egyéni életét kívánja élni. Még akkor is, ha ahhoz egy másik élet is fiződik. Vagy még annál in-

mondhatok, hogy jöjjön bármi, mi nem félünk!... Pisz Pompiliu holnap tovább utazik Brádra.

Csehország gazdasági romlása. (A Times jóslata).

Még nem dörögt el a lövés, amely Rasin cseh pénzügyminisztert nyomorékká tette, amikor a Times már a leghatározottabban megjósolta a cseh koronának az ujeszpendőben bekövetkezendő leromlását. Minden cseh cáfolat ellenére a Times Csehország gazdasági krízisét a legsötétebb színben látja. Szemére veti a cseh kormánynak, hogy a valutajavítás szempontjából az állampolgárokat tönkretévő adózáshoz folya modott. Csehország új költségvetése valamivel kevesebb, mint a múlt évi, valódi értékben azonban a *háromszorosát teszi ki*. A félmilliárd költségvetésű deficithez járul hárommilliárd cseh korona rendkívüli költség, amelyet Rasin kölcsönrel akar fedezni. Hogy ezt a jelenlegi ipari pangás mellett hogyan akarja megszerezni, szinte érthetetlen.

Az angol tudósító szerint a cseh koronának lefelé hajló iránya a népre rendkívül nyomasztóan hat, mert úgy látja, hogy az esztendőköri keresztül való áldozathozatal hiábavaló volt. Nem igaz Rasinak az az állítása, hogy a krízisen már túlmentek. A cseh kormány minden erővel megakadályozza azt, hogy az utóállamok gazdaságilag közeledjenek

kább. Saját érzéseit, saját gondolatait, saját vágyait, saját izlését viszi be a házasságba. De társától is ugyancsak azt követeli. Nem kevesebbet, de nem is többet. Nem rosszabbat, de nem is jobbat. Nem alacsonyabbat, de nem is magasabbrendűt. Pont azt és annyit, ahogy az ő egyéniségének éppen a legjobban megfelel.

Ez az a pont, ahol ez a kérdés belezuhan a meg nem értett aszszony és (a paritás kedvéért) a meg nem értett férfi problémájába. A meg nem értett ember problémája, aki többet akar adni, de többet is akar kapni, mint amennyit engedélyeznek neki. Érzésekben, ajándékozásban, kívánságokban gazdagabb, mint aki ajándékaikat elfogadni képes és azok visszonzására hivatott. Érzéseinek csak egy része az, amire szüksége lenne s a többi, sok vagy kevés, egészen mindegy, a többi pedig fő lősleges. Parlagon marad egy nagy csomó érzés. Sokszor a durvábbak, sokszor a nemesebbek, de mindig értékes érzések. Parlagon marad egy nagy csomó érzés, mert aki felhasználná, az nem jogosult rá s aki jogosult rá, annak viszont nem kell.

Sokszor egy jó szó. Sokszor egy tekintet. Sokszor egy ko-

egymáshoz, mert félnek, hogy a szlávok hátrányban volnának. Dr. Schusztter volt cseh pénzügyminiszter legutóbb megjelent cikkében ezt a kereskedelmi közle-

Apponyi nyilatkozott Károly exkirály végrendeletéről.

(A magyar régensség kérdése. — Apponyi Ottót követeli régensnek.)

Károly exkirály végrendeletét kedden bontották fel Budapesten. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Budapesten Apponyi Albert gróffal és megkérdezte tőle, hogy a végrendeletnek vannak-e olyan részletei, amelyek nem kerültek még a nyilvánosság elé?

— Egyáltalán nem, — felelte Apponyi, — a már nyilvánosságra került részleteken kívül a végrendelet csak azokat a szokásos bevezetéseket tartalmazta, amelyekben a volt király vallásos lelkülete nyert kifejezést.

— Mi volt az oka annak, hogy a végrendeletet éppen most bontották fel?

— A végrendelet felbontása azért vált sürgőssé, mert kívánatos volt, hogy a volt királyi vagyon tekintetében bizonyos intézkedések történjenek és ezeket az intézkedéseket nem lehetett megtenni, amíg nem tudták, hogy a végrendelet ebben az irányban nem intézkedett-e? Most, miután a végrendelet ilyen intézkedéseket nem tartalmaz, szabadon mozoghatnak azok, akik erre hivatva vannak.

— Hire járt annak, hogy a volt királynak még egy másik végrendelete is van. Tud-e ilyesmiről kegyelmes uram?

— Ilyen végrendeletről semmit sem tudok. Nem is valószínű, hogy léteznék, hiszen akkor ez a végren-

moly, becsületesség. Ióság. Tiszteesség... Talán egyik sem segít semmit... Sokszor, ha valamennyit is megvan, mégis történnek csendes tragédiák... Mert az érzéseket parlagon hagyják. De megmivelésüket másnak sem engedik meg. Férfi, vőlegény, szerető, barát (viszont a nők sem különképpen) féltékenyen féltenek mindent. Még azt is, ami maguknak nem kell. Számukra semmi, de jaj annak, aki reá szemet vetne. Az érzések me lyeknek viszonzó rezgése ő bennük nincs meg, amit felfogni nem képesek; az haljon meg és rezdül ni se merjen. Neki nem kell, de ha másnak kell, már tőle vették el.

Mert érzés-parlagokat hagy mindenki. Megmivelésükre nem is gondol. De kemény haraggal támadna fel, ha az érzés-parlagot valaki beszántaná.

dést feltétlenül szükségesnek tartja és megfenyegeti a cseh kormányt, hogy ha nem sikerül áruait exportálni, akkor lakosságát és gyárait lesz kénytelen kivinni.

delet, amely kétségtelenül a legutolsó, említést tett volna erről.

— Legitimista álláspontból nézve a dolgokat, kegyelmes uram alkotmányos szempontból megengedhetőnek tartja-e azt, hogy a király a régensség kérdésében személyes ténykedéssel intézkedett?

— Így felvetve a kérdést, elvi szempontból csak azt válaszolhatom rá, hogy nem. Az adott körülmények között azonban Károly király nem cselekedhetett másként, mint ahogy cselekedett és végrendeletének érdemleges intézkedésében a lehető legközelebb jutott az alkotmányosság követelményeihez. Megmagyarázom, miért? A régensség kérdését a magyar törvények nem szabályozzák. A nádori méltóság, amelynek ehhez legtöbb joga volna, fel van függesztve. Erre való tekintettel Károly volt király, míg tényleg uralkodott, erősen szorgalmazta annál a kormánynál, amelynek én is tagja voltam, egy régenségi törvény megalkotását. Ami világosan bizonyítja, hogy ő nagyon jól tudta, hogy ennek a kérdésnek a szabályozása az egész törvényhozásnak hatáskörébe tartozik.

— Már most azonban mi volt a helyzet, amikor Károly volt király a svájci száműzetésben élt? Oly alkotmányos tényező őrajta kívül, amely a régensség kérdésének szabályozásába bevonható lett volna, nem létezett. A nemzetgyűlés nem volt ilyenek tekinthető, mert a királyi hatalommal semmi összeköttetésben nem állott és hivatalosan magának a trón betöltésének ügyét is nyílt kérdésnek tekintette; hogyan intézkedhetett volna tehát egy olyan trónörökös kiskorúságának esetére, akire nézve még azt sem állapította volt meg, hogy trónörökösnek tekinti-e? Károly volt király tehát semmiféle alkotmányos tényezőhöz sem fordulhatott, hogy azzal egyetértőleg szabályozza a régensséget; intézkedni pedig szoros lelkiismereti kötelessége volt ugyanis mint apának, ugyanis, mint uralkodónak. Mert, ha semmi nemű intézkedés nincsen, halála esetén a kiskorú trónörökös, illetőleg király jogainak képviselője tekintetében teljes bizonytalanság állott volna be. Ilyen körülmények között Károly volt király kénytelen és köteles volt önállóan intézkedni, ami nem zárja ki azt, hogy amikor a jogfolytonosság helyreáll, ehhez az intézkedéshez a többi alkotmányos tényezők is hozzászóljanak. Maga az intézkedés pedig, amely az özvegy királynét tette régenssé, nemcsak a természeti jognak felel meg, hanem nádor nem léteben a magyar jogszokásnak is. Nagy Lajos halála után az özvegy Erzsébet királyné gyakorolta a régensséget; az 1741-iki azon törvényben, amely Ferenc Lotharingiai herceget, Mária Terézia hitvesét régenssé tette, egyszersmind elismereti, hogy Mária Terézia korai elhunytja esetére a netalán trónra kerülő kiskorú király felett, Ferenc, mint hitvestárs nemcsak a gyámságot, hanem a nádor jogainak séreime nélkül a régensséget is gyakorolja.

Dr. Avarffy Imre halála.

Jellegzetes aradi öregur dőlt ki ma a sorból. Dr. Avarffy Imre gyermekorvos, az orvosi kar egyik legidősebb tagja ma meghalt. Az elhunytat ugyyszólván mindenki ismerte Aradon. Több évtizedes praksisa alatt intenzíven foglalkozott a napi politikával és az egykori 48-as függetlenségi pártnak tevékeny tagja volt és intenzíven részt vett a városi törvényhatósági bizottság munkájában is.

A 80 éves orvos még a legutóbbi időkig is praktizált, amikor sérve támadt, amelyet operálni kellett. Beszállították a Mann szanatóriumba, ahol sikeresen meg is operálták, de a műtét után komplikációk merültek fel, amelyekkel már az elgyengült szervezetű agastyán nem tudott megbirkózni: ma reggel meghalt.

Az elhunytban Avarffy Ferenc közismert aradi ügyvéd és Avarffy Károly kunházi bíró fivérüket, Avarffy Elek magyar nemzetgyűlési képviselő nagybátyját gyászolják.

Ahol nem szabad Petőfit ünnepelni.

(Rimatamásfalván tilos Petőfit verset szavalni.)

Kassáról jelentik: Szilveszter óta szinte az egész világon ünnepelték Petőfi Sándort, bizonyosságát annak, hogy Petőfi már nemcsak a magyaroké, de általában az emberiségé. Zavartalanul, méltóságteljesen, a költő emlékéhez méltóan folytatja a szlovenszói és ruszinszói ünnepségek is, akárcsak Jugoszláviában és Romániában. Sőt — mint értesülünk — több helyen a hatóság is képviseltette magát. Csak egy helyen nem ünnepelheték Petőfit, Rimatamásfalván. A rimatamásfalvi magyar lakosság, vagyis az egész község, amint az elő van írva, szabályszerű kérelemmel fordult Hanesz Emilhez, a rimaszombati járás új főnökéhez, hogy ő is ki akarja venni részét a költőről való megemlékezésből. Hanesz járási főnök ur azonban özszeráncolta a homlokát, keményen belemártott a járásfőnöki kalamárisba és nem engedte meg a rimatamásfalvi ünnepet. Az egész világ ünnepelhet. Newyorktól—Londonon, Párison, Berlinen, Budapesten, Bucurstin át Japánig áldozhatnak ihletet órákat Petőfinek, csak Rimatamásfalván tilos. Rimatamásfalván csendes volt a Szilveszter. Nem szónokoltak, nem szavaltak, nem énekelték, hangos imát nem mondtak... Csak fohász, csendes fohász szakadt ki a szivekből a száz év előtt való nagy ajándékért, Isten adományáért, világadományáért. De ez aztán annál nagyobb erővel, a lefojtott lélek kirobbanó erejével szállt fel. Egy kisebb sokkal kisebb, de sokkal szomorubb kirobbanás történt Rimaszombaton is. Amikor Hanesz urat megkérdezték, hogy miért tiltotta el a rimatamásfalvaiakat Petőfitől, pattogóan mondotta ki a szentenciát: — Mert nem akarom.

A magyar jóvátétel kérdése lekerült a napirendről.

(Gróf Bethlen beszéde a külügyi helyzetről.)

Budapestről táviratozzák, hogy a kormányzópart külügyi és véd-erőbizottságában gróf Bethlen István minisztereinek ismertette a külügyi helyzetet. Beszédében foglalkozott a Seypel osztrák kancellárral folytatott tárgyalásokkal és ezekből kiemelte, hogy ezentúl válsztott bíróságok fognak működni, amelynek az a jelentősége, hogy a jövőben lehetetlenné teszi azt, hogy a két ország között keletkezett konfliktusok elmérgesedhessenek. A tárgyalások folyamán kijelentette, hogy Magyarország hajlandó olyan kereskedelmi szerződések megkötésére, amelyek kedveznek a szabad mozgás politikájának. Ami a magyar jóvátétel ügyét illeti, kijelentette, hogy az eddig erről keringő számszerű hírek nem felelnek meg a valóságnak. Döntés ebben a kérdésben még egyáltalán nem történt, sőt az ebben az ügyben folytatott tárgyalások kedvezően folynak. — Hangsúlyozta Bethlen, hogy a német események miatt a magyar jóvátétel kérdése egy időre lekerült a napirendről. Végül kijelentette, hogy kormányzata a konszolidációt és békét szolgálja és kérte, hogy a jövőben a párt tagjai ne üljenek fel semmiféle hisztériáknak. A kormány a döntő lépések megtétele előtt idejekorán tájékoztatni fogja a pártot.

Fényes László új pere.

(Bíróság előtt a „Falu jegyzője”).

Koncz János csepeli főjegyző az Országos Jegyzőegyesület főtitkára 1921. októberében a budapesti Az Est támadására válaszképpen A falu jegyzője és Az Est címmel levelet írt a Szózatban. Cikkében, miután Az Est forradalmi működését méltányolta, rátért Fényes Lászlóra is, a lap egykori erősségére és a többi között azt írta róla, hogy más fegyvere nem volt szennyes tollánál, amellyel mindig rágalmazott, gyanúsított és a rend felforgatására törekedett. Ezért Fényes László rágalmazás címén sajtópert indított Koncz ellen. Az ügyet ma tárgyalta Nagy Béla táblabíró tanácsa a büntetővárosban.

Koncz kihallgatása után védője emelkedett szólásra, aki a valódiság bizonyítására vonatkozó előterjesztése során a többi közt azt mondotta, hogy a forradalmak előkészítésében a destruktív lapok közül az Az Est vezetett, melynek gárdája Fényes László vezetésével szegődött a nemzetrontó célok szolgálatába. Fényesnek nincs joga ahhoz, hogy ilyen közéleti múlt után „a szennyes tollat” kifogásolja, mert aki olyan tevékenységet fejtett ki, mint Fényes László, az megérdemli az ilyen kritikát. Különben is a védelem bi-

zonyítani tudja, hogy Fényes működésével rászolgált erre a bírálatra.

Írásos tanúság szerint Fényes cikkei nyomán három főjegyzőt meggyilkoltak, többet pedig földöntutóvá tettek. Arra vonatkozóan is kérte a védő több tanú kihallgatását, hogy Fényesnek az Az Estben megjelent cikkei mi-

Német gyász és francia örömmámor.

(A franciák szabotáznak minősítik Németország magatartását. — Amerika és Anglia nem vesznek részt a megszállásban. — A franciák folytatják az előnyomulást.)

A Németország középületein lengő, máskor az örömet ünneplő zászlókat ma félárbóca eresztették a gyász jeléül. A német birodalom kormánya rendeleteket bocsájt ki, amelyek a legmélysebb nemzeti gyász kifejezését jelentik. A francia csapatok ma tovább folytatták előnyomulásukat német földön és egyelőre nem fognak megállni, amint azt még tegnap tervezték és hitték. A német szénszindikátus a már franciák által megszállott Essenből elköltözött Hamburgba, amit a franciák szabotáznak tekintenek és ezért büntetésképpen tovább folytatják a katonai megszállást. A német kormánynak az az álláspontja, hogy a francia kormány a most életbe léptetett katonai szankciókkal megszegte a versaillesi békeszerződést és ezért magára nézve sem ismeri el azt kötelezőnek. A német kormány ilyen intenciója szerint intézkedett a német birodalom szénbirtosa is, amikor kiadta a rendelkezést, hogy a versaillesi szerződést megszegő államoknak — amely alatt egyelőre csak Franciaországot érti, — a jóvátételei szénszállításokat be kell szüntetni. Ma már nem ment egyetlen vagon szén sem Franciaország felé. Megkezdődött Németország ellenállása, a németek nem akarják jóvátételeket fizetni mindaddig, amíg a német javaslatokat el nem fogadják és el nem ismerik Németország fizetésképtelenségét. Amerika visszavonta csapatait a Rajna mellől és Anglia bár még nem követte Amerika példáját, semmiesetre sem vesz részt az újabb megszállásokban. Angliának ez az álláspontja már engedékenyebb a tegnapiénál, amelyet az idézett elő, hogy a közéleti kérdésben a francia kormány megegyezett az olaszokkal. Anglia keleti érdekeit a most olasz szövetséggel megtrósdított franciák erősebben veszélyeztethetik és Anglia úgy látszik azt hiszi, hogy Keleten csak akkor kap engedményeket, ha a német kérdésben engedékenyebb politikát folytat. A franciák erélyes lépései és a németek elszánt hangulata borussá teszik a láthatárt, a békés kibontakozásra egyelőre kevés a remény.

A német szénszavotázás).

Párisból táviratozzák, hogy miután két gyalog és egy lovas-

lyen lázító hatással voltak a front katonaságra.

Ezután Fényes László szólalt fel és úgy vélekedett, hogy ellene nincs semmi megfogható bizonyíték, ami igazolná azt, hogy ő valaha is lázított. Tehát ellenzi a valódiság bizonyításának elrendelését. A bíróság tanácskozássra vonult vissza.

hadosztály Henry francia tábornok parancsnoksága alatt megszállotta Essen, a francia és belga csapatok folytatják előnyomulásukat Bruckhausen, Gelsenkirchen, Werden és Rattingen irányában. Essenből jelentik, hogy a szövetségesek a Hamburgba költözött német szénszindikátus helyére új szervezetet létesítenek, hogy az a szénelosztást és a termelést összhangba hozza. A franciák nem tartják valószínűnek, hogy a Ruhr-vidék bánya és fémiparának német vezetősége elhagyja a helyét. Essenben tekintettel a katonai bevonulásra, megszüntették a telefonforgalmat. A városban az a hír terjedt el, hogy a Bredeneben állomásozó páncélosautók állomáshelyén nagy vér-öccsa látható. Ez a hír a lakosság körében nagy nyugtalanságot keltett. Tegnap este a francia főparancsnokság kihirdette az ostrom-állapotot az egész megszállott területre. A lakosságot felszólították, hogy szolgáltatassa be a fegyvereket és hogy minden polgár személyazonosságát igazolványt szerezzen be. Az újságokat megszüntették, hogy ne irjanak a megszállás ellen, mert haditörvényszék elé állítják a cikkeikért felelős újságrókat.

Ma délután Degoutte francia tábornok szemlét tartott a megszálló csapatok felett és ekkor közölte Essen polgármesterével hivatalosan a megszállás megtörténtét, ami ellen a polgármester formális tiltakozást emelt. A szénszindikátus elköltözését Essenből, a franciák szabotáznak tekintik és ezért bejelentették, hogy büntetésképpen megszállják az egész Ruhr területet.

A német gyász.

Berlinből jelentik, hogy a kormány több javaslatot készít elő, amelyek ezeknek a Németországra gyászos időknél megfelelő rendszabályokat tartalmaznak. — Teljesen megtiltják az abszint kimerését és megszorítják az egyéb szesz italok kimerését is, s korlátozzák a mulatozásokat is. Vasárnap általános alkoholtilalom lesz. Mindenféle hangosabb mulatság tilos lesz. A színházakban és mozikban csak komoly tárgyú előadásokat tarthatnak. Valamennyi középületen félárbóca eresztik a zászlókat. Csütörtökön

jelent meg a polgári pártok felhívása, amelyben bejelentik, hogy tiltakozó gyászgyűléseket fognak tartani. A szociáldemokratapárt külön tiltakozógyűlést tart.

Berlinből jelentik, hogy a birodalmi szénbiztos a birodalmi kormány akarata szerint utasítást adott ki, hogy a jóvátételei szénszállításokat a szerződészegő államokkal szemben meg kell szüntetni. Miután Németország a francia kormányt a megszállások miatt szerződészegőnek tekintti ma reggel óta egyetlen szénszállítmány sem indult többé Franciaország felé.

Poincaré ünneplése.

Párisból jelentik, hogy a kamara mai ülésén Peret. képviselő nagy beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta a ruhrvidéki megszálló akció nagy jelentőségét. A beszéd után az egész ház a radikálisok baloldalának és a szélső baloldal kivételével lelkesen ünnepelte Poincaré miniszterelnököt. Az ünneplő képviselők helyeiről felállva tapsoltak. Poincarénak, a Németország elleni szankciók értelmi szerzőjének. Ekkor Poincaré emelkedett szólásra és beszédében hangsúlyozta, hogyha valamennyi szövetséges csatlakozott volna a francia javaslatokhoz, nem lett volna szükség katonai rendszabályokra. Kijelentette, hogy Franciaország jelenlegi rendszabályai a német nagyiparra akar lesújtani, amely az állam és a nép rovására gazdagodik. Poincaré hangsúlyozta, hogy a megszállást gazdaságpolitikai szükségesség diktálta. A megszállásnak szerinte nincsen katonai jellege s annexió célja, csupán a francia gazdasági érdekek biztosítását célozza. A kamara 478 szavazattal 86 ellenében bizalmat szavazott Poincaré kormánynak.

Angol közeledés Franciaországhoz.

Londonból jelentik, hogy a sajtó élénken tárgyalja az amerikai csapatoknak a Rajna mellől való visszahívását. A Daily Express ezzel kapcsolatban azt követeli, hogy vonják vissza az angol csapatokat is. A lap ezt a követelést azzal indokolja, hogy a megszálló csapatok eltartása súlyos teher az adófizetők vállain. A Daily News azt fejtegeti, hogy az amerikaiak ottléte eddig igazolta az angolokat és reméli, hogy Anglia is követi az amerikai példát. Londonból táviratozzák, hogy ma minisztertanácsot tartottak, amelyen megvitatották a ruhrvidéki akció következtében beállott helyzetet. A Downingstreethez közeli helyen tudni vélik azt, hogy kevés annak a valószínűsége, hogy az angol kormány az amerikai példát kövesse. Azt hiszik, hogy a minisztertanács mellett foglal állást, hogy az angol csapatok bár továbbra is a jelenlegi megszállási helyeiken maradnak, de újabb területeket nem fognak megszállani.

Olasz-francia megegyezés a keleti kérdésben

A római Messengernek jelentik, hogy Olaszország és Franciaország között létrejött a keleti kérdésben a megegyezés. Mind a két fél kötelezte magát arra, hogy a keleti kérdésben együttesen, szolidárisan járnak el. Olaszország hajlandó arra, hogy a franciák által megkezdett keleti vállalkozásban résztvesz, viszont ezért tervei megvalósítására anyagi segítségre számít Franciaország részéről. Angliát fel fogják szólítani, hogy csatlakozzék ehhez az egyezményhez. Lausanneban a szövetségesek és a törökök megegyeztek, hogy az 1914. augusztus és az 1922. november 20. között elkövetett politikai és katonai vétességeit amnesztálják. A törökök követelt tesznek a volt szultánnal és Damed Ferid volt nagyzvezzel, akik nem kapnak amnesztációt.

Kiterjesztik a Ruhr-megszállás zónáját

Párisból jelentik, hogy a külügyminiszteriumból származó hírek szerint Degoutte tábornok a Ruhr-vidéket megszálló francia és belga csapatok főparancsnoka utasítást kapott, hogy a Ruhr megszállás zónáját terjessze ki büntetési képen a német szénszindikátusnak Hamburgba költözése miatt. A megszállás Foch és Weygand tábornagyok tervei szerint három részletben fog történni. Az ipari gócpontok közül legközelebb Bochumot és Dortmundot fogják megszállani és ez még ezen a héten meg fog történni. Essen megszállásában 50.000 francia katona vesz részt. Degoutte francia tábornok kiáltványában közli a lakossággal, hogy Franciaországnak és Belgiumnak az a célja, hogy békés hadműveleteket végezzen, de okkupációról nincsen szó. A kiáltványban arra kéri a lakosságot, hogy támogassa a bevonuló mérnököket és csapatokat, hogy ezzel is járuljon hozzá a rend fenntartásához. Az Essenbe való bevonulás első percében a bevonulást intéző francia parancsnok küldöttel megjelentek Luthier főpolgármesternél és felszólították, hogy a városháza kapujában várja az érkező tábornokot. Luthier ezt vonakodott megtenni és közölte a küldöttel, hogy a tábornokot csak hivatalában fogadhatja. Ezután a parancsnokló francia tábornok számos tiszt és újságíró kíséretében jelen meg a főpolgármesternél és közölte, hogy a középületeket lefoglalja. A főpolgármester erre azt válaszolta, hogy csak a katonai erőszaknak enged és a megszállás ellen pedig tiltakozik. A tábornok némán vette tudomásul a főpolgármester kijelentéseit. A bevonulás utáni estén több kisebb incidens fordult elő. Egy csoport fiatal embert, akik az utcán a Wacht am Rhein énekelték a francia ka-

tonaság megattakozott és kiszorította őket a főutcákról.

Az Unio visszavonul.

Washingtonból jelentik, hogy a szenátusban egyre erősbödik az a mozgalom, amely azt célozza, hogy az Unio teljesen vonuljon vissza az európai ügyektől. A legközelebbi lépés valószínűleg az lesz, hogy a kormány a jövőteli bizottságból Boyden amerikai delegátust visszahívja. A felkeltett amerikai rokonszenv a bekövetkezett események következtében a franciák iránt nagyon lehült. A New York Herald jelenti, hogy Hughes külügyi államtitkár közölte a hírlapírókkal a Harding elnökkel folytatott hosszabb tanácskozásának eredményét. Az elnök úgy érzi, hogy elérkezett az amerikai csapatok visszavonulásának ideje. Ezután csak egy ötven főből álló tiszti és legénységi különítmény marad vissza Coblenzben vagy Antwerpenben, hogy a hadianyag likvidálását elintézzék.

Hogy áll a leu?

Január 12-én fizettek 100 leiért:

Párisban 8.— frankot
Zürichben 2.85 frankot.
Budapesten 1450 koronát
Newyorkban 55 centet
Brüsszelben 8.85 frankot
Belgrádban 57.75 dinárt
Berlinben 5575 márkát
Bécsben 37000 koronát
Londonban 1 font 852 lel.

Mozi.

* Az arany utáni vágy, mely üzi, hajtja az embereket, tárgya annak a szenzációs filmnek, amelyet ma mutat be az Apolló. „Az aranyáradat” a Liedtke sorozat negyedik, de talán legbrilliansabb része, mert az emberi gyöngék kiaknázására szövetkezett családok manőverét tárja elénk, a maga rideg, természetes valóságában. Egy egész országban lázas izgalom vesz erőt az embereken: gazdag, kifogyhatatlan dus aranybányára leltek. Amikor az érdeklődők odasereglenek, kitűnik, hogy a bánya vezetője bűntársaival együtt aranyport önt a tisztítógépekbe s ezzel félrevezeti az érdekelteket. A csalást leleplezik, Voss Péter és Dodd Bobby vállalkoznak arra, hogy a bűnöst leleplezzék. Megkezdődik a hajsza, melynek izgalmi közepette hág tető pontjára a bonyodalom.

* Heine regénye jellemnyes módon feldolgozza képezi most az Uránia szenzációját. Ractliff lord története, mely erős drámai színezete fordulataiban kiválóan alkalmas a megfilmesítésre, valóban nagyszerű hatást váltott ki a közönségből. A három völegény különös története, a vérfagyasztó bűncselekmények sora s végül egy mindenkit kielégítő megoldás mindenben kielégíti a nézőt. A pompás mese mellett természetesen különösen kiemelendő az az alakítás, melyet Beregi Oszkár, a kiváló művész produkál s mely egymagában is művészi élvezetet nyújt. A közönség meleg fogadtatásban részesítette a kitűnő filmet s az igazgatóság egyelőre műsorán tartja a képet, hogy alkalmat adjon mindenki nek annak megtekintésére.

A prágai diákleány aradi házassága

(Tiucra detektív ma feleségül vette Helena Soukolovát. — A detektívet nyomban szabadlábra helyezték.)

Egy derékbe tört karriér kapott ma új gerincet az aradi törvénszék épületében. egy rab, a kire a törvények szerint öt esztendei fegyház várt, nyerte ma vissza szabadságát. Tiucra József volt aradi államrendőrségi detektív ellen ma megszüntették a bűnvádi eljárást és szabadlábra helyezték, miután előzőleg a vizsgálóbíró szobájában az anyakönyv vezető előtt házasságot kötött Soukolowa-Tietzova Helénával.

Az előzmények közismertek. November 22-én timisoarai rokonától hazaindult szüleijhez Soukolowa Heléna prágai diákleány. Aradon nem kapott csatlakozást, konflison szállóról-szállóra ment szobát keresni, utjában Farcas György rendőr feltartóztatta és a Vörös ökör szállóban helyezte el. A rendőr megtámadta a fiatal leányt, aki nem tudta megvédelmezni ártatlanságát. Később Tiucra József detektív is bement a leány szobájába és kihasználta védtelen helyzetét. A rendőrt és a detektívet letartóztatták. az Aradi Közlöny több napon át nagy riportokban tudósította a közönséget az esetről és fejleményeiről. Azóta megszüntették a Vörös ökör vendégfogadót, a zugszálló szobáit a lakáshivatal kiutalta a kérvényezőknél. Az Aradi Közlöny már ismertette olvasóközönségét arról a tervről, hogy Tiucra József feleségül veszi a kis prágai diákleányt. Ez a terv vált ma valóra.

Az esküvo

Ma délben Botioc Elek dr. aradi ügyvéd engedélyt kért Sommer Nándor vizsgálóbírótól, hogy ne lent a fogházból, hanem a vizsgálóbíró szobájába tarthassa meg polgári esküvőjét Tiucra József. A vizsgálóbíró az engedélyt megadta és egy óra táiban Botioc Elek ügyvéd kíséretében megjelent a vizsgálóbíróságon Papp Gyula anyakönyvvezető és a menyasszony: Soukolowa Tietzova Heléna. A múlt úszról visszamaradt envhe nap sugarai aranyszőnyegeket terítettek az anyakönyvvezető asztala elé és szinte tavaszi hangulatot varázsoltak a törvénszék épületéből összegyűlt kíváncsiak között. Az aranyszőnyegből később palást lett a fogházból időközben felhozott völegény és a menyasszony vállán.

Ez a sugarakból font palást volt az egyetlen dísz az esküvőn. A menyasszony fehérdiszítésű fekete bársonykalapot és hosszú szürke posztókópenyt viselt, amely alól, ha leült, vörös varrással díszített kék alj bukkanat elő. Nyakánál zöld kötött sál látszott. A völegény egyszerű szürke ruhában volt. Az esketés román és német nyelven folyt le. Sommer Nándor vizsgálóbíró volt a német tolmács.

Az anyakönyvvezető megkérdezi Tiucrát.

— Hol van a lakása? . . . Hol lakott azelőtt?

— Strada Cosbuc 50.

Munkatársunk délután kereste Tiucrát ezen a lakásán. Már más lakott ott.

A menyasszony német nyelven mondta ki a boldogító igent az anyakönyvvezető kérdésére.

Az anyakönyvvezető a vizsgálóbíró asztalánál ült és előtte, a kifallgatásra kerülő vádlottak helyén ült a nászpár. Bár mellén a széles nemzetiszínű szallaggal és hangján a komolysággal tökéletesen hivatalos volt az anyakönyv vezető és a szobában az általános csend és áhitatos figyelem mind emelte a hivatalos jelleget, de ez az aktus a szobát mégis egészen átváltoztatta, egy negyedóra megváltozott a rideg törvénszéki légkör.

Aláírták a házassági anyakönyvet. A tizedik házasságkötés volt ez ehen az évben. A völegény részéről Bogdán István, sambateui (szabadhelyi) görög keleti lelkész, a menyasszony részéről Botioc Elek dr. szerepeltek tanuként. Papp Gyula anyakönyvvezető hivatalos funkciója után Botioc Elek dr. rövid beszéddel üdvözölte az ifjú párt, amelynek ügyvédje volt.

— Biztos vagyok abban — ugymond —, hogy igazán szeretik egymást és szívük mélyéről jött megnyilvánulás volt a most kimondott „igen”. A városban olyan hírek terjedtek el, hogy ez a házasságkötés csak azért történik, hogy a férfi a büntetéstől megszabaduljon. Cáfolják meg ezt a hirt boldog házaseletükkel és ennek reményében sok szerencsét kívánnak.

Rab völegényből — szabad férj.

Botioc Elek dr. ügyvéd nyomban a házasságkötés után átadta kérvényét az anyakönyvi kivonattal együtt a vizsgálóbírónak, a melyben Tiucra József elleni eljárás megszüntetését és szabadon bocsátását kérte. A vizsgálóbíró átadta az aktusnál jelenlevő Fikler Károly főügyésznek a kérvényt. Az ügyészség javaslatot tett az ügy megszüntetésére és a vádlott szabadonbocsátására és a vizsgálóbíró ennek értelmében meghozta végzését és az esküvő után néhány perc múlva az új pár együtt hagyhatta el a törvénszék épületét, amelyben még nem történt hasonló eset.

Az új pár Botioc Elek dr. Papp József anyakönyvvezető és Bogdán István lelkész kíséretében a Palkovits vendéglőbe tért az esküvő után. A lelkész sógora Tiucra Józsefnek, akinek az atyja is lelkész Alioson, (Aemesillyén.) Az Aradi Közlöny munkatársa ehéd után beszélgetett az új férjjel:

— Nagyon kérem — mondotta — vegye elejét annak a hírnek, hogy csak kényszerből nősültem. Nem igaz az, hogy az esküvő után nemsokára elváltak. A feleségemet szeretem és már azelőtt ismertem, mielőtt az ügy történt. Az sem úgy volt, ahogyan megírták. A feleségemet csak egyszer láttam azóta, hogy letartóztatták: a vizsgálóbíróságon. Most hazautazunk szüleimhez Alfosra (Temesillvére) a délutáni vonattal. Ha utlevelünk elkészül, Prágába utazunk, feleségem szüleijéhez. Nem maradunk Aradon, de Romániában telepszünk le. Műszaki iskolát végeztem, erre a pályára lépek. Telepelt rendezek be gép- és waggonjavításra és teherautó forgalmi vállalatot létesítek. Eh-

Ez van hozzáértésem és mert szüleim vagyonosak, anyagi erőm is.

— Sulyos meg gondolatlanság nyert orvoslást a mai házasságkötéssel. Tiucra József már nem detektiv, megnősült és most új életet kezd. A mult lezárult mögötte és az értelmes és hiátározottan jómodoru fiatalember még szép jövőt építhet magának az életben.

Milyen sors vár a magyar valutára?

— A magyar korona várható alakulására vonatkozólag a „Pesti Hírlap“ munkatársa kérdést intézett dr. Schöber Béla államtitkárhoz, a Pénzügyi Központ igazgatójához, aki a kérdéssel a következőket mondotta:

— Arra a kérdésre, hogy milyen lesz a korona alakulása az új év folyamán, épp oly kevésbé lehet felelni, mint arra, hogy milyen lesz 1923-ban az időjárás. Mind a kettő oly tényezőktől függ, amelyeknek megállapítása kívül esik az emberi mérlegelés lehetőségének határain. A magyar külkereskedelmi mérleg, valamint a belső állapotok alakulásából, különösen pedig az állam pénzügyi helyzetének kétségtelen konszolidálásából arra kellene következtetni, hogy a korona értéke csak javulhat. Számolni kell azonban a reparáció szfinkszével, amelynek lélek nélküli, merev tekintete csak azt látszik keresni, hogy hol van még magát féligmeddig a felszín tartó valuta, amelyet véglegesen el kell pusztítani.

— Teszi ezt az emberi észnek kőfűrkészetes céllal, mert hiszen a reparáció meneteljenek megjelentése csak azt az egyet eredményezheti, hogy az áldozatul kiszemelt ország azt sem képes többé megfizetni, amivel már tartozik és amit megfizetni eltökélt szándéka volt.

— Egy előkelő idegen azt felelte erre vonatkozó megjegyzésemre, hogy a reparáció „politika“ és mint ilyen nem mérhető össze a gazdasági kérdésekkel. Vajjon a gazdasági élet örök törvényei is kaphatók lesznek-e erre a felfogásra?

— És a másik szfinksz, a nagy európai spekuláció, a titokzatos mindenki, épp oly kiszámíthatatlan. Mert az is veszi, aki a korona hausse-ára és az is, aki baisse-ére spekulál. Az utóbbi talán még inkább, de hisz és legalább meg is érdemi. Csak egy bizonyos és ez az, ha nem veszítjük ezt a reményt a szellemnek előbb-utóbb bekövetkező érvényesülésében a világpolitika terén, akkor nem szabad elveszteni a bizalmat közép-európai valutákban sem.

— A görögök ismét előnyömlenek. Belgrádból táviratozzák, hogy a görög csapatok tegnap folytatták előnyömlésüket Tráciában és Drinápolynál behatoltak a semleges zónába.

HIREK.

Meghosszabbították a lakáskataszteri ivek benyújtásának határidejét.

Az Aradi Közlöny mai számában vezető helyen foglalkozott a lakáshivatal által néhány nap előtt kibocsátott rendelettel és rámutatott arra, hogy lehetetlen a hivatal által megszabott tul rövid terminus alatt a kataszteri iveket kitölteni és benyújtani. — Több helyen nem lehet kapni iveket, mert kevés ivet bocsátottak ki, a város közönsége pedig még nem értette meg a kitöltésre vonatkozó utasításokat. A város vezetősége az Aradi Közlöny cikke nyomán szintén belátta, hogy lehetetlen a város 65.000 főnyi lakosságának ilyen rövidre megszabott idő alatt az iveket kitölteni és benyújtani. Ha a közönségben meg is van a teljes jóindulat a rendelet végrehajtására de fizikai lehetetlenség az, hogy a megszabott határidőig az iveket elkészítsék.

Robu János dr. főpolgármester ma délelőtt magához kérte Stefanut Szabin lakáshivatali főnököt és tárgyalásokat folytatott vele a határidő meghosszabbítására vonatkozólag. A tárgyalások eredményeként elhatározták, hogy a lakáskataszteri ivék benyújtásának terminusát jövő hét péntekéig, 19-ig bezárólag elhalasztják. Eddigi megállapítás szerint a város a lakosságának a rendőrségi kerületekben még csak igen csekély része nyújtotta be a kataszteri iveket.

— A román külügyminiszter Romában. Romából táviratozzák: Duca külügyminiszter tegnap ideérkezett. A külügyminiszter tárgyalásokat folytatott az olasz politikai élet kiválóságaival. Duca miniszter holnap kihallgatáson jelenik meg Viktor Emánuel királynál, aki ebédhez is vendégül látja a külügyminisztert.

— Petőfi-ünnepségek Münchenben. Münchenből jelentik, hogy az ottani Ludwig und Maximilian egyetemén Petőfi-ünnepségeket rendeznek. Az ünnepség megnyitói beszédét az egyetem rektora mondja, az ünnepi szónok pedig Bukarszky egyetemi tanár lesz. Utána német nyelven Petőfi-verseket szavalnak, majd magyar egyetemi hallgatókból álló hatvantage dalárda magyar nyelven megzenésített Petőfi költeményeket énekelnek.

— Az aradi újságírók jelmezestélye. Lázás érdeklődés, forró izgalom előzi meg az idei bál szezon legnagyobb eseményét: az aradi újságírók bálját. A város legelőkelőbb urai családjai lesznek hivatalosak erre az estélyre, amely külsőségeiben is, de belső értékeiben ugyan csak minden eddigi farsangi élményt fölülmuló szenzáció lesz. Január 27-én este a Fehér Kereszt termei különös eleganciájú jelmezeket és színes maszkokat látnak vendégül, számos meglepő és új trükk készül, az újságírói ötletesség és rutin kifogyhatatlan bizonyítékaiképpen. Az idei farsangi szezon felejthetetlen szoaréja lesz az aradi újságírók jelmezestélye.

Ötödik betörés egy aradi hentesüzletben.

— Fertig József hentesüzlete az aradi betörők találkozó helye. — (A legújabb betörés.)

Ugyátszik a Fertig József Str. Metianu-ban (Forray-utcában) levő hentesüzlete a legkedveltebb látogatóhelye az aradi betörők társaságának. Rövid néhány hét alatt Fertig Józsefnél négy betörést követtek el és különös az, hogy a betörőket minden alkalommal sikerült elfogni, így még azt sem tehetjük fel, hogy az éjszaka folyamán elkövetett ötödik betörést a régi tettesek hajtották volna végre. A régi betörők egyszerűen álkulccsal hatoltak be Fertig József pincéjébe, ahol a nagyértékű oldalszalonnák vannak elraktározva. Az éjszakai betörés tettesei azonban nagyobb felkészültséggel dolgoztak. Megnésették ugyanis, hogy Fertig József okulva a mult tapasztalatain, vaspántokkal látta el raktárának aitaát. Ez nem másította meg a betörők szándékát és dacára a nagy elővigyázatosságnak, a legteljesebb sikerrel haj-

tották végre a vállalkozásukat. A betörők álkulccsal hatoltak be az udvarba és amikor látták a pinceajtó vaspántjait, hozzáfogtak a raktár falának kibontásához.

Azt még nem sikerült kideríteni, hogy mennyi ideig tartotta ez a fáradságos és nagy zajjal járó munka, az azonban bizonyos, hogy hosszabb időt vehetett igénybe és a legérdekesebb a dologban az, hogy egyetlen lélek sem háborgatta a betörőket munkájukban. Miután sikerült a pince falát körülbelül ember nagyságú rést kibontani, behatoltak a raktárba és onnan négy jól kifejlett hizott sertésnek a szarvát sikerült eltávolítani. Igen valószínűnek tartják, hogy a betörőket kocsi várta a ház előtt, mert a mázsás szalonnadarabokat kocsi nélkül nem lehetett volna elvinni. Fertig József a betörésről jelentést tett az illetékes nyomozó hatóságnak.

— Estély a kath. gimnázium felszerelése javára. Az aradi magyar jótékony nőegyletek február hó 12-én, farsang hétfőjén a Fehér Kereszt emeleti termeiben pompás műsoros estélyt rendeznek az aradi katolikus gimnázium építési és felszerelési alapja javára. Az estély előkészítő bizottsága dr. Lakatos Ottó minorita házfőnök-plébánossal egyetemben tegnap megbeszélést folytattak, amelyen részt vettek a következő urhölgyek: özv. Éles Árminné, Justh Jánosné, Laczay Endréné, br. Neuman Alfredné, dr. Szalay Károlyné és Vásárhelyi Janka. Az estély iránt máris városszerete nagy érdeklődés mutatkozik.

— A jugoszláviai magyar tanítók államnyelvi vizsgája. Zágrábról írják, hogy az obecsei járás tanítói feliratban arra kérték a közoktatásügyi minisztert, hogy az idősebb, huszonötévnél hosszabb ideje működő tanítóknak engedje el az államnyelvi vizsgát, a többieknek pedig egy évi haladékot adjon. A megokolásban felsorolja a felirat a tanítóság családi és anyagi gondjait, 45-50-60 éves korban egy nyelvet irodalmilag elismerni egy-két év alatt lehetetlen. A staribecsei tanítók azt az eszmét vetették fel, hogy az egész Vajdaság nemzetiségi tanítói hasonló kéressel forduljanak a miniszterhez.

— Házasság. Stern Margit és Menczer Oszkár házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A budapesti hamis dollárok külföldön. Münchenből jelentik: Nemrég jelent itt egy Unruh nevű állítólagos főmérnök és egyik legelőkelőbb fogadóban szállt meg. Fogata, egy pár nagy szerű paripája, cselédsége és titkárnője is volt. Sokat forgolódott pénzügyi körökben és ezüstbányarészvényeket akart venni. Mindennél szórta a pénzt, még pedig nem a márkát, hanem a dollárt. Valaki föl hívta rá a rendőrség figyelmét. Figyelni kezdték. Egy dektív észrevette, hogy hamis dollárokat hoz forgalomba. Előállt-

fotta a rendőrségen, ahol vallatóra fogták. Hosszas tagadás után megvallotta, hogy a hamis dollárokat egy nemzetközi pénzhamisító társaságtól vette, amelynek tagjai már fogságban vannak Budapesten, Bucarestben, Svájcban és Berlinben. Azt is megvallotta, hogy csaknem egész Európát beutazta nagy kísértével és mindennél fejedelmi módon élt, hamis dolláron kívül azonban más pénz nem volt. Letartóztatták.

— Halálozás. Seitz Oszáné szül. Nagy Irma 24 éves korában tegnap este hosszas szenvedés után elhunyt. Férjén és fiacskáján kívül nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése január hó 13-án délután két órakor lesz a Str. Mijlocul (Közép-utca) 25. számú házból.

— Negyvenhat fokok lázból gyógyult leány. Nagy feltűnést keltett az angol orvosok körében egy brit női páciensén 46 fokok lázt mért le. A páciens, egy 23 éves leány, aki influenzába esett. Mikor először hívták hozzá az orvost, 44 fokok lázt konstataáltak rajta, mely másnap reggelre 46 fokra emelkedett. Lázszőlő szerekkel azonban sikerült neki a leányt az életnek megmenteni.

— Haladás előadás délután 6 órakor a Kulturpalota fűtött nagytermében.

Kaiser-Borax-tól a fog Megromlani sohse fog.

— A törvénytelen anyák érdekében Berlinből táviratozzák lapunknak. A birodalmi gyűlés főbizottságában érdekes szociáldemokrata indítványt fogadtak el. Több berlini hatóság, közöttük a postaigazgatóság is, nemrég elbocsátott tisztviselőket, azzal a megokolással, hogy törvénytelen gyermekek anyái. Ezek az elbocsátások nyilvánosságra jutottak és nagy visszatetszést keltettek. A szociáldemokrata párt indítványára a birodalmi gyűlés főbizottsága tegnap kimondotta, hogy női tisztviselőket és segédeket törvénytelen anyaság miatt nem lehet elbocsátani vagy fegyelmi vizsgálat alá vonni. Oly határoza

bot is hoztak, mely szerint segéd-hivatalnoknőknek rendes hivatalnoknökké való előléptetését törvénytelen anyaság miatt nem lehet mellőzni.

Mammut-hotelek Amerikában.
A korlátlan lehetőségek országában azokat az óriási szállodákat hívják mammut-hoteleknek, amelyek kényelem és berendezés tekintetében már rég túlszárnyalták európai testvéreiket. A new-yorki Pennsylvania szálló például mammut szálló: 72 emeletből áll, 2200 lakó-, 2200 fürdőszobája, 26 liftje és egy 50 méter hosszú étkezőcsarnoka van. Konyhájában naponta 125 tonna jogurt és 18.000 köbméter gázt használnak el és évenként több mint négy millió terítéket szolgálnak fel étkezőjében. A vendégek száma 3000, a kiszolgálószemélyzeté 2250. A másik new-yorki mammut szállónak a Commodore-nak 33 emelete van, közülük öt a föld alatt, közvetlen csatlakozással a központi pályaudvarral és öt a földalatti vasútra. A vendég négy perccel megérkezése után már szobája pamlagán heverhet és ezalatt névet a „teleautograph” a hotel minden irodájával közölte. Minden emelet magában véve is egy-egy kis szálló, amelynek ügyeit egy igazgató és négy aligazgató intézi. A berendezés oly kényelmes, hogy nincs az a szeszély, amelyet jóelőre ki ne elégitene. A vendég ruháit kis liftek viszik el és hozzák vissza, ha tisztogatni vagy vasalni kell őket. A szállóban külön újság jelenik meg, a mely kivonatban közli a nagy lapok híreit a vendégekkel. Valóban káprázatos a hotelek fejlődésének utja, amelynek végén egy ilyen modern amerikai mammut-hotel, a másik végén pedig Diogenes egyszerű, beütöttnekü hordója áll

Egy gyilkos öngyilkossága

(Felakasztotta magát, mert a sógorát megölte.)

Ma telefonjelentés közölte az aradi ügyészséggel, hogy Zimandul Noun (Zimándujfalun) Codrean Tódor öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. A név ismerős volt az ügyészségen és csakhamar felfedezték, hogy Codrean Tódort gyilkosság miatt körözik, néhány nappal ezelőtt Siclaun (Siklón) meggyilkolta sógorát és azután eltűnt. A csendőrség azonnal megindította kézrekerítésére a nyomozást, de minden siker nélkül — a megszökött gyilkost sehosem táfták. A mai telefonjelentés után derült csak ki holléte. A gyilkos fiatalember zimándujfalui nagynénjének házában követte el az öngyilkosságot. Az Aradi Közlöny néhány nappal ezelőtt Káin és Abel című cikkében foglalkozott Codrean Tódor bűnével, aki most ennek sulya alatt önkézével vetett véget életének. Codrean Tódor állandóan zsarolta anyját, több ízben ütötte, verte.

ügy, hogy sógora, Kozma György elhatározta, hogy anyósát a házába veszi. Amikor az idős asszonnal hazafelé tartott, az uton utánuk rohant Codrean Tódor és fejével leütötte sógorát, aki azonnal meghalt. Siklón általános részvét mellett temették el annak idején Kozma Györgyöt, aki közmegebecsülésnek örvendő földesgazda volt, míg gyilkos rokonát duhaj és könnyelmű életmódjáról ismerték. Az alig 22 esztendő fiatalember, akit mielőtt vak indulata gyilkosságra ragadott volna, erős kézzel talán még meg lehetett volna javítani, de sulyos tette, amellyel egész családját gyászbaborította, végleg elvette minden reményét attól, hogy társadalmába visszatérhessen és ezért követte el tegnapi öngyilkosságát

Félmillió leies vámcsempészeti pör Salontán.

(A bucarestii semmitőszék 10 millió magyar korona fizetésére ítélte Okányi Schwarcz földbirtokost.)

Emlékezetes még az a nagy pör, amelyet a salontai vámhivatal indított Okányi Schwarcz József okányi földbirtokos ellen.

Okányi Schwarcz József behírta a mezőbaji uradalmat s az ott volt állatállománvát — két év előtt — a vámhivatal engedélyével és három salontai lakos garanciája mellett a határszéli Kustván pusztára dirigálta legeltetés végett.

Akkoriban az antant egy bizottsága járt itt, felülvizsgálta a kettészelt földbirtok ügyét és — többek között — úgy döntött, hogy Kustván pusztát visszacsatolta a magyar igazgatás alatt álló területhez.

A határmegállapító bizottság határozatát azonnal fogantatosították, az országhatárt jelző karókat hamarosan átrakták és a határörző granicsárok is visszavonultak az új gránicra.

Mikor a vámhivatal erről értesült, kiadta az utasítást, hogy az engedéllyel ott legelő mezőbaji jószágokat hajtsák vissza az új határvonal mögé. — viszont Okányi Schwarcz József úgy rendelkezett, hogy az egész jószágállomány maradjon a magyar területű pusztarészen.

Ebből a tényállásból a vámhivatal csempészést állapított meg és több, mint egy félmillió lei bírságot rótt ki Okányi Schwarcz József ellen.

Fellebbezés folytán a nagyváradi kjr. törvényszék, mint vám bíróság elé került az ügy, amely a vámhivatal megállapítását helyesnek fogadta el és Okányi Schwarcz Józsefet bírói ítélettel kötelezte a kiszabott bírság, illetve kártérítés megfizetésére.

Mint végső fórumhoz, a bucarestii semmitőszékhez folyamo-

dott ezután Okányi Schwarcz József.

A semmitőszék a mult hóban tárgyalta az ügyet, de nem hozott érdemleges döntést, hanem elnapolta a tárgyalást.

Szombaton végre letárgyalta a semmitőszék is a híres vámpört, a felfolyamodást elutasította és

Konstantin görög exkirály halála.

(Mehalt a néphangulat vértanúja. — Az exkirályt Palermóban temetik.)

Palermóból érkezik a távirat, hogy Konstantin görög király ma reggel meghalt. Az exkirályt immár másodszori száműzetésben éri utól a halál. Konstantin király történelmi alakja tipikus példája a néphangulat vértanúságának. Felesége a német császár nővére volt, ő maga így közvetlen rokonságba került a német uralkodóházzal és amikor a világháború kitört, talán éppen ezeknek a vérségi kötelékeknek az alapján sikerült hosszú ideig visszatartani a görög nemzetet a világháborúba való beavatkozástól.

Egészen addig a pillanatig, a míg Venizelosz és kormánya nem kerekedett felül, Konstantin Görögország legnépszerűbb uralkodói közé számított. Amikor kitört a görög forradalom és Venizelosz kormányra került, a királynak menekülnie kellett. A trónt fia foglalta el, akiről közismert, hogy milyen tragikusan vesztette el az életét. Egy majomharapás miatt vérmérgezésben halt el és a háború befejezése után közvetlenül a görög néphangulat megint Konstantin felé fordult. Népszavazás

Irodalom, művészet

A Vasgyáros.

Poór Lily második vendégjátéka.

A ma esti reprizen. — amelynek különös jelentőséget Poór Lily vendégfellepte adott, — a drámai társulat fokozott ambícióval szolgáltatott miljót a kiváló művésznőnek. Poór Lily stílusa, egyénisége, játszási készsége, kiforrott színésznői eszközeinek egész özöne friss és forró tónust adott Claire agyonjátszott alakjának. Ez ennek a művésznőnek a levegője: a betegesen és kinosan feszengő Ohnet-kulisszák közül kihozni a hűlegő, igazi életet. A közönség forró tapssal, ünneplő melegséggel adózott a finomszavú, előkelő képességű magyar színésznőnek. Az egész aradi együttes fölfokozott játszókedvvel, orszisztált Poór Lilynek, aki számtalanszor jelent meg a lámpák előtt.

A városi színház heti műsora, Szombaton: Morfium. Poór Lily felleptével. A bérlet, Vasárnap d. u. 3 és fél órákor: Szerelem vására. Poór Lily felleptével. Este 7 és fél órákor: Tüzek. Poór Lily felleptével. B. bérlet

a nagyváradi törvényszék ítéletét változtatlanul helybenhagyta.

A kirótt bírság és kártérítés összege közel hatszáz ezer lei, a melyhez hozzátéve a felmerült költségeket: — Okányi Schwarcz Józsefnek közel 10 millió magyar koronát kell kifizetnie a — saját jószágaiért.

volt Görögországban és Konstantint ismét visszaültették a trónra. Pédátlan az a lelkesedés, amivel a száműzött királyt a hűtlen ország újra keblére ölelte.

Amikor a görög-török háború kitört, a hangulat ismét Konstantin ellen fordult. A mártír király, akiben nagyon sok szimpátiikus uralkodói vonás volt, másodszor volt kénytelen elhagyni a hazáját — Olaszországba menekült. Palermóban telepedett le ott értesült minisztereinek kivégzéséről és aról a fordulatról, amely a görög-török háború során végzetes katasztrófába döntötte nemzetét. A halál az exkirályt hirtelenül érte, mert a volt uralkodó leszámítva az utóbbi idők izgalmas eseményeit és az azok okozta izgalmaikat és fáradtságot, nem volt beteg. A halálát, amint azt kezelőorvosai megállapították, hirtelen agyvérzés okozta. Az elhunyt exkirályt, akinek országa földjétől távol kellett meghalnia és aki ebben sorstársa lett Károly magyar exkirálynak, szombaton fogják eltemetni Palermóban.

Két, sikereiben gazdag előadás után szombaton este a Morfiumban lép Erdély legnagyobb drámai művésznője, Poór Lily az aradi közönség elé. Clujon Poór Lily ragyogó művészete vitte sikerre ezt a különben is nagyértékű darabot s a Morfium ott sorozatos előadásokat ért el. Aradon is sikert aratott a darab és Poór Lily vendégjátékával ismét nagy érdeklődés előzi meg ezt az érdekes témájú darabot. Vasárnap délután is fellép a vendégművésznő a mult szezon szenzációs prózai újdonságában: A szerelem vásárában. Vasárnap este az idej szezon első prózai újdonságában: A tüzekben bucsuzik el Arad közönségétől.

Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

Ma és holnap nézheti meg Ulrich Viktor és Roth Ferenc kiállítását a Kulturpalotában. A tárlat 15-én záródik be. Arad művészet kedvelői közül sokan keresték fel és bizonyára senkisé fogja elmulasztani azt az alkalmat, amikor két ellentétes művész együttes kiállítását nézheti meg.

Volt aradi ügyvéd házassága.

(Feleségül vesz egy aradi hivatalnoklányt.)

Egy közszeretnek örvendő aradi uriember közel jövőben kötendő házassága a legérdekesebb témája az aradi előkelő társaságoknak. Az illető uriember ügyvéd volt Aradon. Ma egy banknak a hivatalnoka és elismert zenei szakteknitely. Évekkel ezelőtt halt meg felesége, akit mint Arad legszebb asszonyát emlegettek. Az ügyvéd három évvel ezelőtt abba hagyta eredeti foglalkozását a fiskális pályát és minden idejét a zene és kis leányának nevelésére fordította. Másfél évvel ezelőtt megismerkedett egy feltűnő szépségű fiatal hivatalnoklánnyal, akinek néhány nappal ezelőtt megkérte a kezét. A leány megszerette a rokonszenves bankhivatalnokot és természetesen kimondotta a boldogító igent. A házasságkötés, amelyet az ismerősök szerencsekívánatai kísérnek, egy-két héten belül történik meg az aradi anyakönyvi hivatalban.

Divatprognózis 1923-ra.

(A karcsu szilhouette. — Élénk színek.)

Páris. A modern nődivat szilhouette-vonalak után indul. Ezt a szilhouette-t tavaly ilyenkor a capesek rajzolták körül. Az a karcsu vonal, mely már az őszi divatban erősen érvényesült, s melynek megteremtője a hosszú, vagy legalább is hosszabb szoknya volt, a most készülő toaletteken fokozottabb mértékben érvényesül. A hosszú szoknya a teljesen egyenesvonású párhuzamoság felé tangál s a cipő teljes eltüntetése mellett szűk, a lehető legszűkebb lesz. Hosszu és csak az apró, kecses lépések lehetőségeit megadó szoknya hosszabbítja meg majd az alakot s hogy a divat erotikuma a lábszárak elrejtése által ne szenvedjen csorbát, az új szoknyák úgy készülnek, hogy a szűk és a lábszár vonalához lesimitott szoknya minden lépésnél előrajzolja az alsótest kontúrait. Thhez a szűk alsó vonalhoz harmonikusan igazodik a toalett felső része. A váll keskeny és hosszú, szűk ujjakban folytatódik. A bő ujjak csak a múlt esztendő emlékei közé kerülnek s ha a kézfej előtt el is szélesül kissé az új egy manzsettával kibővítve, maga az új a hosszú, vékony kar vonalát akarja érvényesíteni.

A toalettek színesek lesznek és az ekzotikus színek és motívumok fognak érvényesülni rajtuk. Ezek a motívumok részint mint himzések, részint a ruha anyagába nyomottan találhatnak elhelyezést. A divatszalonokban már tavaszi és nyári ruhák készülnek s ezek majdnem kivétel nélkül színes, figurális rajzu selyemből valók. A kosztüm egyhangúságát is élnkíteni fogják a színes és min tázott selyembluzok.

A téli turbán nem bukik meg a tavasz beköszöntevel, mert a tavaszi kalapok mind turbánformában készülnek és pedig a szalma és selyem kombinálása mellett. A délutáni ruhák liberty-selyemből készülnek s egy új anyagból, a crépe charmeuseból, amely

fényes és puha. Az uralkodó szín a barnás árnyalatokból kerül ki, de igen sok fekete ruhát is látunk majd a tavaszi utcákon. Fekete alapszint választanak a szabónők, hogy az élénk díszítés annál élénkebb legyen.

Hol a cigarettahüvely aradon?

(Raktáron van, de várják míg felmegy az ára.)

A dohányzó közönség nem csekély bosszúságára már hosszú hónapok óta nem lehet hülnit kapni sehohsem. Hogy ez hogy történt, még élénken az emlékezetünkben van. A monopolügyek vezetősége egyszerűen rendeletet adott ki, hogy ezután csakis és kizárólag monopolgyártmányu hüvely lehet forgalomban. Az egyes cégeknek záros határidőt állapítottak meg, addigra vagy sikerül eladniok cigarettahüvely készleteiket, vagy pedig be kell azokat szolgáltatniok. Így esett meg aztán, hogy az aradi monopolraktárhoz mintegy három vagonnyi hülnit szolgáltatott be s ez a hatalmas készlet még ma is ott van a raktárban és ezalatt valamennyien — kis és nagy dohányosok — nem tudunk magunknak cigarettát tölteni és ha már kész cigarettát akarunk szívni, rá vagyunk kényyszerítve a különben nem a legfinomabb trafikárura.

Arról volt szó egy időben, hogy a beszolgáltatott hülniket forgalomba hozza a monopoligazgatóság, addig és amíg ráér maga is monopolhüvelyt előállítani. Sem a beszolgáltatott hülnit nem került áruba, sem az időközben kibocsátott monopolgyártmány nem, mert most már az is van az aradi raktárban.

Igaz, hogy nem sok, csak mintegy hatezer dobozzal, de ez is oda került a beszolgáltatott áru mellé és ott hever máig is; a közönség pedig várja, lesi sóváran, mikor érkezik meg egyszer a hülnit.

A monopolhüvely eredeti ára hat és öt lei volna, csak hogy — úgy értesülünk — a monopolügyek vezetősége azért nem utasítja raktárait a hülnit forgalomba bocsátására, mert a hüvelyek árának emelkedése előreláthatólag hamarosan bekövetkezik. A monopolügyek vezetősége visszatartja az árut, amíg az megdrágult. Tenné ezt meg akármelyik magáncég, azt hisszük, nagyon, de nagyon megkeserülne...

„Szabad bemenet.”

(Budai autogrammgyűjtők.)

Sebestyén Géza minden áldott este csak úgy tud bejutni a színházába, hogy előbb autogrammot ad egy sereg gyereknek, akik már várnak rá a bejáró előtt.

— Igazgató ur, kérem, autogrammot tessék adni... A dátumot is írja rá...

— Autogrammot kérek, mester... És a mai dátumot...

Ilyen és ehhez hasonló megszólításokkal tünteti ki az ifjú budai publikum kedvenc színházigazgatóját és ő — mit tehetne egyebet — buzgón írja alá a nevét tizenöt-husz elébe helyezett fehér cédulára. Egy este azonban feltűnt neki, hogy nagyon ismerősek a gyerekek, mintha már tegnap is, sőt tegnapelőtt is sorba állottak volna az autogrammmért. Egy kicsit hízelt a dolog hiuságának és most már megfigyelte az autogrammos közönséget. Valóban, másnap, sőt harmadnap is majdnem ugyanazok jöttek, úgy hogy az igazgató nem állhatta meg szó nélkül:

— Mit csináltak ezzel a sok autogrammal? Hiszen már két hét óta minden este adok... Hány Sebestyén-autogrammot akartok össze szedni?...

— Sokat. Minden nap... Dátummal... — válaszolták. Sebestyének szeget ütött a fejébe a dolog és aznap rögtön átnézte a jegyszedőknél az összes szabadjegyeket. Kiderült, hogy a budai autogrammgyűjtők az igazgató neve fölé egyszerűen odairják, hogy „Szabad bemenet” s úgy élvezik minden este az ingyen előadást. A jegyszedő szerint a szezon eleje óta járt már a kis törzsközönség Sebestyén aláírásával — a karzatra. Mert szerények voltak minden csalafintaságuk mellett. Csak a dátumhoz ragaszkodtak az aláíráson kívül, mert erre szükség volt, hogy hivatalos formája legyen.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Január 12.) Dollár 184, márká 0.0225, szokol 5.15, dánár 1.90, francia frank 12.60, magyar korona 6.75. *Kifizetések:* Budapest 14.10, Bécs 370, Berlin 0.0190, Prága 5.25.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Január 12.) *Kifizetések:* Páris 12.48 London 850, Newyork 187, Milano 9.05, Zürich 35.18, Prága 5.23, Bécs 0.0028 Berlin 0.0182, Budapest 0.0710. *Valuták:* Márka 0.0220, léva 1.10, angol font 840, francia frank 12.50, svájci frank 34.50, líra 9, drachma 2.40, dinár 1.90, dollár 180, Napoleon 640, magyar korona 0.0725, szokol 5.20 lengyel márka 0.0130.

Zürichi nyitás. (Január 12.) Berlin 0.05, Newyork 528.50, London 2475, Páris 36.30, Milano 26.05, Prága 15.15, Budapest 0.2025, Belgrád 5.40, Varsó 0.0250, Bécs 0.0075, osztrák bélyegzett korona 0.0076.

Zürichi zárlat. (Január 12.) Berlin 0.051250, Amsterdam 2.10, Newyork 528.50, London 2474, Páris 3680, Milano 26.2750, Prága 15.15, Budapest 0.2025, Belgrád 5.40, Bucuresti 2.85, Varsó 0.026250, Bécs 0.0075, osztrák bélyegzett korona 0.0076.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Január 12.) Napoleon 9900, angol font 12.200—500, dollár 2625—2700, francia frank 180—190, líra 129—135, márká 0.26—0.34, osztrák korona 0.0370—90, leu 13.50—14.50, szokol 75—79, svájci frank 4.95—5.15, dinár 26.75—28.75, lengyel márká 0.1250—1350, hollandi forint 1040—1075.

Bécsi hivatalos zárlat. (Január 12.) Prága 19.95, Belgrád 710, Budapest 26.40, Varsó 3.25, Milano 3490, London 329.000, Newyork 70.360, Páris 4850, Zürich 13.300, Berlin 6.80, Amsterdam 27.960.

Budapesti értéktőzsde nyitás. (Január 12.) Salgótarjáni 35.000, Rima 13.400, Államvasut 34.000, Kőszén 134.500, Ganz Danubius 1.400.000.

Budapesti értéktőzsdezárlat. (Január 12.) Magyar Hitel 12.550, Osztrák Hitel 1750, Salgótarjáni 52.000, Rima 12.950, Déli vasut 8300, Államvasut 32.750, Kohó 49.000, Atlantica 5750, Ganz Danubius 1.450.000. Kőszén 133.000, Slavonia 4400, Földhitelbank 12.500, Viktoria 42.500.

Az aradi hetipiac árai. A mai hetipiac sokkal forgalmasabb volt, mint a múlt heti. Különösen élőállatokat hoztak nagyszámban a piacra. Eddig ugyanis borjukat nem lehetett kapni és ma egyszerre nagy vágómarhafelhajtás is volt. Az élelmiszerpiacon igen élénk vásárlást kedv uralkodott. Általános felháborodásra adott okot a közönség körében az a tény, hogy a kofák egyáltalán nem respektálják a maximális árakat és ők maguk mesterségesen hajtják fel az árakat. A fogyasztóközönség nem tud vásárolni maximális áron, mert ez lehetetlenség, a kofák inkább eldugják az árúkat, mintsem maximális áron adják. A hatóság figyelmét felhívjuk erre az abnormis jelenségre, amelyen minél előbb segíteni kellene. Egyébként árak a következőképpen alakultak: nullás liszt 750, főzőliszt 650—600, kenyérliszt 350—400 lei mázsánként. Kukorica 320—330, árpa 320—330, rozs 330—320, korpá 250 lei száz kilónként. Az élelmiszerárak a múlt heti árakhoz képest változatlanok, mindössze a tojás ára szökött fel 90 baniról 1—1.10 leire. Borju 13—14, marhá 9—10, sertés 30—35 lei volt kilogrammonként — élősúlyban.

A magyar postatakarékpénztári bankjegyek kicserélése. Budapest. A pénzügyminiszter rendelete értelmében január 8-ikával kezdték meg a magyar királyi postatakarékpénztár aláírását viselő 20, 10 és 5 koronáról szóló pénzjegyeknek államjegyekre való kicserélését. Az említett jegyeket 1923. évi február 4-ig bezárólag az állami jegyintézet és az állampénztárak levonnás nélkül cserélik ki államjegyekre. E határidő leteltével február 28-ig bezárólag a pénzjegyeket már csak az állami jegyintézet és a pénztárak kötelesek fizeteskép elfogadni, vagy új államjegyekre kicserélni.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.
Cenzurat:
Dr. V. MARCOVICI

Szombaton Szilveszter-estély

less a cel-
nosan be-
rendezett

„Vadászkürt“ étteremben, az Apollo mozival szemben. Rácz József közkedvelt aradi zene-
kara muzsikál. Ejjelkor két szerencse-malac lesz kiadva teljesen ingyen a tulajdonos személyes felügye-
lete mellett. Minden vendég egy szombatot kap ajándékba. — Pontos és előzékeny kiszolgálás. 13174

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállalunk felelősséget.

„Ioan Limbeck si Fiat“ Arad. Fabrics de costituri de metal si intreprindere de Imortantari. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Selz Géza a saját, ugy fiacskája: Gézuka, valamint az alulírottak nevében is mélyszégyenű férdalomtól megdörögve, szomorodott szívvel tudatja, hogy a szerető jó hitves, a legjobb édesanyja, illetve leány, meny, testvér, ségornő és rekon

Seitz Gézáé

szül. Nagy Irma,

folyó évi január hó 11-én, esteli 7 órakor, reményteljes életének 24-ik, zavartalan boldog házassága 4-ik évében, hosszas szenvedés után visszaadta neves lelkét Teremtőjének.

A megboldogult drága halott földi maradványai folyó évi január hó 18-án, délután 3 órakor fogják a Strada Mihailou (Közép-utca) 25. számú gyász-házból, a római katolikus anyaszent-egyház szertartásai szerint eszközölt bejelentés után, a helybeli felsőtemetőben lévő családi sírkertben örökös nyugalomra helyezni.

Az engedélyezett szertartásokhoz a boldogul elhunyt kedvéért folyó évi január hó 22-én dé. e. 9 órakor fog a földi. Minoreta-tyák szentgyűlésében, a Mindenhatóak bemutatatni.

Drága emléke szívünkben mindörökké éljen.

Arad, 1923. január hó 12.

Nagy János és neje szül. Poppé Vilma, szül. Ösv. Seits Alfrédné szül. Schubert Angela, anyósa. Bogdán Abrahámné szül. Nagy Etelka, özvegye. Ugyazintén a többi nagyszámú rokonság, a jóbarátok és jóismerősök nevében is. 18557

Műszaki és gépszakmabeli

14 évi gyakorlattal

rendelkező fiatalember, elsőrendű belső irodai mérlegképes könyvvé és külső szerkesztő, volt kereskedő, ki az összes ipartelegeken jól be van vezetve megfelelő állást keres. Szíves meghívásokat a „BANAT“ Hírlap-irodába Temesvárra kérék.

Komoly munkás 30“ jelígere.

Az Est hírlapiroda 2921. keresünk egy új vagy kevésbé használt, de teljesen jó és üzemképes egyenáramú mellékáram körű **dinamogépet** 4 K. W. teljesítményvel 110 Volt feszültség mellett szíjhajtásra szíjfejlesztő sinekkel. Hozzá kapcsolható táblát gerjesztő ellenállással, Volt és Amper mérővel. — Szíves ajánlatok a lehető legelőrebb szállítási határidő megjelölésével „Agrár Takarékpénztár Csontfeldolgozó és Énygyára Marosvásárhely“ címre küldendők. 171

A puhafa szakmában

kellő jártassággal bíró egyén, ki az eladásban jártas, keresetiek. Részletes ajánlatokat „Fakereskedő“ jelígere a kiadóhivatal továbbít. 167

Apró hirdetések.

Levelzés.

MELYIK HÖLGY lenne hü barátinje intelligens fiatalembernek. Az írjon „Öszinte“ jelígere kiadóba. 166

Alkalmazás.

FŐZNI tudó mindenest felveszek. Strada Calvin 8. földszint jobbra. 13174

KERESÜNK irodai munkaerőket. Gyakornokokat, gépirókat és üzletszerzőket. Román nyelv tudása kötelező, gép- és gyorsírás előny. Cim a kiadóban. 151

VILLANYSZERELŐT állandó munkára keresek. Gaspár műszerész Strada Horia 1. 155

UTAZÁSRA is alkalmas, románul beszélő helyi úgynök fűszer nagykereskedés részére azonnal felvétetik. Ajánlatok „Existencia“ alatt e laphoz intézendők. 160

TISZTESSÉGES, megbízható főzőnő jó fizetéssel felvétetik. Cim „Dáma“ hárisonya üzlet Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 169

NÉMET kisasszony két gyermek mellé Alba-Iuliára (Gyulafehérvárra) kerestetik. Cim Kelet hírlapiroda. 13036

MEGBIZHATÓ főzőnő azonnal felvétetik. Str. Seminarului (Sina-utca) 1a) 13037

FŐMOLNÁRI ÁLLÁST keresek, esetleg társulnék malom teljes felszerelésében. Szakképzett vagyok. Cimem a kiadóhivatalban. 173

Vétel és eladás.

SZMIRNA szőnyeg, ezüst retikül, új lenvászon paplanhuzatok, új ágynemű, fehérnemű, zsebkendők, kézimunkák, függöny, ágyterítők, dísz tárgyak, leány télikabátok eladók Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb. 1000

EBÉDLŐ keményfából, rózsaszín szelvény szalongarnitúra drapériákkal, tükörrel eladó. Str. Eminescu 20b) Megtekinthető délelőtti órákban. 13036

EGY darab revolver esztergapad eladó. Braun-malomban Micalaca-Nou (Újmiklakán). 13035

SZMIRNA szőnyeg 3X4 méteres, 18.000 Lei, mahagoni pianino hárfapédálos, keresztúros 22.000 Lei, angol uriszoba bőrgarnitúra 13.000 Lei, kisebb uriszoba bőrgarnitúra 8.000 Lei, angol gyártmányú hárompedálos keresztúros zongora 25.000 Lei. Uranus-iroda főpostával szemben. 12993

TELJESEN új, két gyönyörű estélyi szelvény modell toalette olcsón eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 12993

Fornérgyár és Keményfatermelő Részvénytársaság bizományi raktára Arad

Piata Plevenai (Arpád-tér) 2. Legelősebb és legjobb fornérbeszerzési forrás. Vászorál állandóan: Jávör, hárs, kóris, cseresznye, gyertyán és diófőrőnköket.

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár RT.

Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. 12649

Elfogad betéteket magas kamatozással. Arany és ékszer tárgyakra zálogkölcönt nyújt.

EGY WAGGON takarmány répa eladó. Cim a kiadóban. 163

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmírászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

MINDENKI TUDJA, hogy a karácsonyi ajándékok legalkalmasabb beszerzési forrása az Ortutay-palotában levő Szépművészeti Szalon. Régi és modern festmények, szőnyegek és műtárgyak állandó kiállítása. 11911

MINDENNEMÜ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

VESZ EK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv kereskedése. 13629

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebben a kiadóban.

Ingatlan.

EMELETES HAZ, egy három és egy egyszobás lakással eladó. Cim a kiadóhivatalban. 174

KÖZVETLENÜL Aradhatárában 15 hold bolgár kertészetnek megfelelő föld bérbe kiadó. Ebből 3 hold herével bevetve. Cim a kiadóban. 165

CSINOS magánház kétszobás lakással, szőlős kerttel eladó. — Ugyanott egy komplett ebédlő berendezés is eladó. Str. Papos, (Gál László-utca) 18. 162

BELVAROBAN sarokház 4 szoba fürdőszobás lakással és telefonteljesítéssel 800.000 leirt eladó. „Uranus“ iroda főpostával szemben. 12993

MODERN HAZ 3 szobás lakással eladó. Cim a kiadóban. 172

TÖKEBEFEKTETÉSRE alkalmas jó jövedelmező belvárosi bérházat, továbbá modern magánház istállósítással eladók Bővebben Wallinger-irodában. 13174

Üzletek.

KÉT-HÁROM JARATU MÁLOM bérbe kerestetik. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 108

NYERS OLÁJJAL 22 lóerőre járó gőzmalom eladó. Esetleg bérbe adó. Bővebben felvilágosítást ad Rada Istimite Bodesti u. p. Csll, Aradm. 168

Külömféle.

EZERJÖFÜ gyomoréllizir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, éhvégytalanság, hányinger, felhúvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szertár Aradon. 10831

Egy waggon prima külföldi ujság papír

58—84 cm. alakú, 25 kgr. súlyú, 12 kisebb tételekben is ad Arad eladó 17

Concordia nyomda r. t.

Mádai kormos fajalma

nagyobb tételekben kapható:

Tenner és Böhm cégnél

Aradon, Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Bóni-tér) 26—27. 114

Eladó

jutányos áron határszéli város központján egy üzleti ház mely áll: 6 vendégszoba berendezve, kávéház, étterem, hatszobából álló magánlakás, sör nagyraktár, bor és pálinka nagykereskedés, szódagyár, nagy gyümölcsöntkert, jégverem és istállóból.

Értekezni:

Lusztbáder Adolf

Ingatlan forgalmi iroda.

ARAD.

Str. Desianu (Révai-u) 2.

„Saxonia“ Nr. 841.

Goldarbeitergehilfe

Auf Reparaturen, Neuarbeiten und deren Fassen gut eingearbeitet, findet sofort dauernde Stellung bei

Brüder Nöhmayer

Graveur und Goldarbeiter, Braşov, Purzengasse 7. 112

Figyelem! Figyelem!

Doamna Purgly Lajosné

57. számú ház nagy kerttel, kétszobás lakással e hó 14-én (vasárnap) délután 3 órakor

Önkéntes árverés

utján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Geszténye,

makói hagyma, fokhagyma

legelősebben kapható:

Fischernél

Piata Catedrala (Tökölly-tér) 7. Ugyanott egy szép nagy fürdőház eladó! 164

BÁLI
meghívókat

a legizlésebben az

ARADI KÖZLÖNY

nyomdája készít.

„IMPERIAL“ likőr, cognac és rum a vezető márka.